

ДОНЕЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

ВІСНИК

Донецького університету економіки та права

Збірник наукових праць

№ 2'2015

Артемівськ 2015

ББК 65+65.05

В 53

Вісник Донецького університету економіки та права : зб. наук. праць / ред. кол. : В. К. Мамутов, О. І. Амоша, А. Я. Берсуцький та ін. ; гол. ред. А. Я. Берсуцький. – Артемівськ : ДонУЕП, 2015. – № 2. – 229 с.

Збірник наукових праць «Вісник ДонУЕП» видається Приватним вищим навчальним закладом «Донецький університет економіки та права». У збірнику розкрито зміст та напрями вирішення актуальних питань національної, регіональної та галузевої економіки; економіки та управління підприємствами; фінансів; застосування інформаційних технологій в економіці, економічної освіти. В окремому рубрику «Трибуна молодого вченого» включені статті молодих науковців.

Для наукових працівників, співробітників державних і місцевих органів управління, керівників і фахівців підприємств, викладачів, докторантів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів.

Редакційна колегія:

А. Я. Берсуцький, д-р екон. наук, проф. (головний редактор),
В. К. Мамутов, акад. НАН України, О. І. Амоша, акад. НАН України,
Ф. Ю. Поклонський, д-р екон. наук, проф., І. П. Булєєв, д-р екон. наук, проф.,
Н. Ю. Брюховецька, д-р екон. наук, проф., Т. С. Клебанова, д-р екон. наук, проф.,
І. Г. Ширнін, д-р тех. наук, проф., О. А. Ігнатова, канд. екон. наук, доц.
(заступник головного редактора)

**Збірник включно до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Затверджено Постановою президії ВАК України № 1-05/1 від 10 лютого 2010 р.
(Бюлетень Вищої атестаційної комісії України № 3, 2010)**

Рекомендовано до друку вченою радою Донецького університету економіки та права (протокол № 11/15(169) від 26.11.2015 р.)

Матеріали друкуються мовою оригіналу.

Точка зору редакції не завжди співпадає з думкою авторів.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр, географічних назв, цитат, джерел, власних імен та іншої інформації несуть автори.

Література

1. Авилов А. В. Рефлексивное управление. Методологические основания : монография / А. В. Авилов. – М. : Тандем, 2003. – 192 с.
2. Таран Т. А. Поддержка принятия решений при рефлексивном управлении / Т. А. Таран, В. Н. Шемаев // Рефлексивные процессы и управление. – 2005. – Т. 5. – № 2. – С. 101-115.
3. Бирштейн Б. Стратегемы рефлексивного управления в западной и восточной культурах / Б. Бирштейн, В. Боршевич // Рефлексивные процессы и управление. – 2002. – №1. – Т. 2. – С. 27-44.
4. Новиков Д. А. Математические модели формирования и функционирования команд / Д. А. Новиков. – М. : Физматлит, 2008. – 188 с.
5. Скударь Г. М. Организационно-экономические механизмы управления конкурентоспособностью предприятия : монография / Г. М. Скударь. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 2000. – 483 с.
6. Булеев И. П. Предприятие в системе общественных отношений: институциональный аспект : монография / И. П. Булеев. – Донецк : ИЭП НАН Украины, 2006. – 424 с.
7. Завьялов П. С. Формула успеха: маркетинг / П. С. Завьялов, В. Е. Демидов. – М. : Междунар. отношения, 1991. – 416 с.
8. Охтеня А. А. Анализ понятия конкурентоспособности в крупном машиностроении / А. А. Охтеня, Р. Н. Лепа // Экономические проблемы и перспективы стабилизации экономики Украины : сб. науч. тр. / НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк. – 2005. – С. 143-154.
9. Охтеня А. А. Исследование предпочтений потребителей в системе оценки конкурентоспособности машиностроительной продукции промышленного назначения / А. А. Охтеня // Экономика промышленности : сб. науч. тр. / НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк. – 2005. – С. 408-415.

УДК 332.14:334(477)

Холоменюк І.М., старший викладач кафедри менеджменту Черкаського державного технологічного університету, м. Черкаси.

РЕГІОНАЛЬНІ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА УКРАЇНИ

В останні роки в Україні прослідковується трансформація ринкової системи господарювання. Крім того, майже в усіх сферах економіки можна відмітити зростання підприємницької активності. Адже підприємництво вносить зміни в економіку, як на макrorівні так і на макrorівні, та відіграє визначальну роль в реалізації тих завдань, що поставлені перед економікою сьогодення.

В рамках регіональної політики України велике значення надається розвитку та підтримці підприємництва. В межах цієї політики формуються та створені мережі міських та регіональних бізнес-центрів, технопарки, бізнес-інкубатори та інноваційні центри, основною задачею яких є надавати суб'єктам підприємницької діяльності інформаційну, навчальну, кадрову, консультативну та іншу підтримку. Адже, майже всім суб'єктам підприємництва на початкових етапах своєї діяльності потрібна такого роду інформаційна підтримка.

Об'єктом дослідження виступає бізнес-інкубування як інструменту підтримки малого підприємництва в Україні.

Предметом дослідження є бізнес-інкубаторів, як одного з елементів інфраструктурної підтримки та розвитку малого підприємництва в Україні.

Наукова новизна: незважаючи на широке різноманіття досліджень науковців з питань підтримки малого бізнесу та формування процесу бізнес-інкубування, залишається не вирішене питання формування інноваційної моделі розвитку України, спрямованої на удосконалення системи інфраструктурного забезпечення малого підприємництва, постійного моніторингу законодавчого забезпечення бізнес-інкубування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження розвитку малого підприємництва як одного з важливих чинників економічного зростання регіонів та країни в цілому є об'єктом уваги багатьох вітчизняних та закордонних дослідників. Проте, в останні роки ретельна увага науковцями було приділено процесу бізнес-інкубування як інструменту розвитку та підтримки малого бізнесу. Вагомий внесок у дослідження даної тематики зробили: О. Амоша, Л. Антонюк, З. Варналій, К. Мазур, М. Лонг, Ч. Еріксон, У. Бережницький, Р. Бойсук, В. Філіпов, А. Немченко та ін.

Основні результати дослідження. Розвиток малого підприємництва було визнано як один з пріоритетних напрямів діяльності Уряду України. Адже, розвиток малого підприємництва можна визначити як швидкий та ефективний спосіб вирішення соціально-економічних проблем держави на довгий термін. Заходи, що спрямовані на підтримку та розвиток малого підприємництва є основою соціально-економічної політики держави.

Формування інвестиційно-інноваційного розвитку країни передбачає створення та підтримку нових підприємств в рамках технопарків, промислових парків, бізнес-інкубаторів для розвитку інфраструктури. В Україні за останні роки було відмічено значне зростання кількості малих підприємств. Проте, на жаль, країна відстає по основним інтегрованим показникам, що можуть охарактеризувати розвиток малого підприємництва, від європейських держав. Зважаючи, на такий стан ситуації, розвиток малого підприємництва в Україні потребує обов'язкової підтримки з боку держави.

Існують різні методи та технології підтримки малого бізнесу та забезпечення інноваційного розвитку. Проте, однією з найефективніших можна назвати розвиток бізнес-інкубування, який засновується на діяльності бізнес-центрів і бізнес-інкубаторів. В Україні формуванням системи інфраструктурної підтримки малого підприємництва займаються центри підтримки підприємництва, маркетингові організації, консалтингові організації, технопарки, бізнес-центри та бізнес-інкубатори. Вони також створюють умови для швидкого створення та адаптації новостворених підприємств малого бізнесу в сучасних умовах господарювання [6].

В Україні діє та затверджена Законом України Національна програма сприяння розвитку малого підприємництва від 21 грудня 2000 року № 2157-III. Дана програма спрямована на створення спеціалізованої розвиненої інфраструктури по регіонах України за допомогою зацікавлених сторін, що буде орієнтована на сприяння сталого розвитку підприємств малого бізнесу у сучасних ринкових умовах.

Метою Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва є:

- створення спеціалізованих фірм, що надаватимуть інформаційні та консультаційні послуги суб'єктам підприємництва. До таких фірм можна віднести рекламні агентства, аудиторські фірми, бухгалтерські фірми, фірми по наданню юридичних послуг та інші;
- створення технопарків, бізнес-інкубаторів, бізнес-центрів, центрів розвитку підприємств малого бізнесу;
- створення центрів перепідготовки та підготовки фахівців, що дозволять спеціалістам різних рівнів опановувати економічні знання та набувати практичних навичок роботи в умовах сучасного ринку;
- створення системи підготовки управлінських кадрів у сфері підприємництва;
- створення системи підготовки державних службовців з основ підприємницької

діяльності [2].

Підтримка малого підприємництва та його інфраструктури є невід'ємною частиною сучасних ринкових відносин. Адже, це може вирішити проблему безробіття, шляхом створення нових робочих місць на підприємстві; вирішити проблему з диспропорціями в розвитку регіонів; вирішити завдання щодо структурної перебудови економіки регіонів України.

Об'єктами інфраструктури, що надаватимуть підтримку та інформаційні послуги суб'єктам малого підприємництва є центри по розвитку підприємництва; фонди, що сприяють кредитуванню суб'єктів підприємництва; інвестиційні фонди, що допомагають залучити інвестиції для малого підприємництва; маркетингові фірми; технопарки; лізингові компанії; агентства з підтримки експорту товарів; науково-дослідні інститути; консультаційні центри та інші організації.

На рисунку 1 наведемо інфраструктуру підтримки та розвитку малого підприємництва.

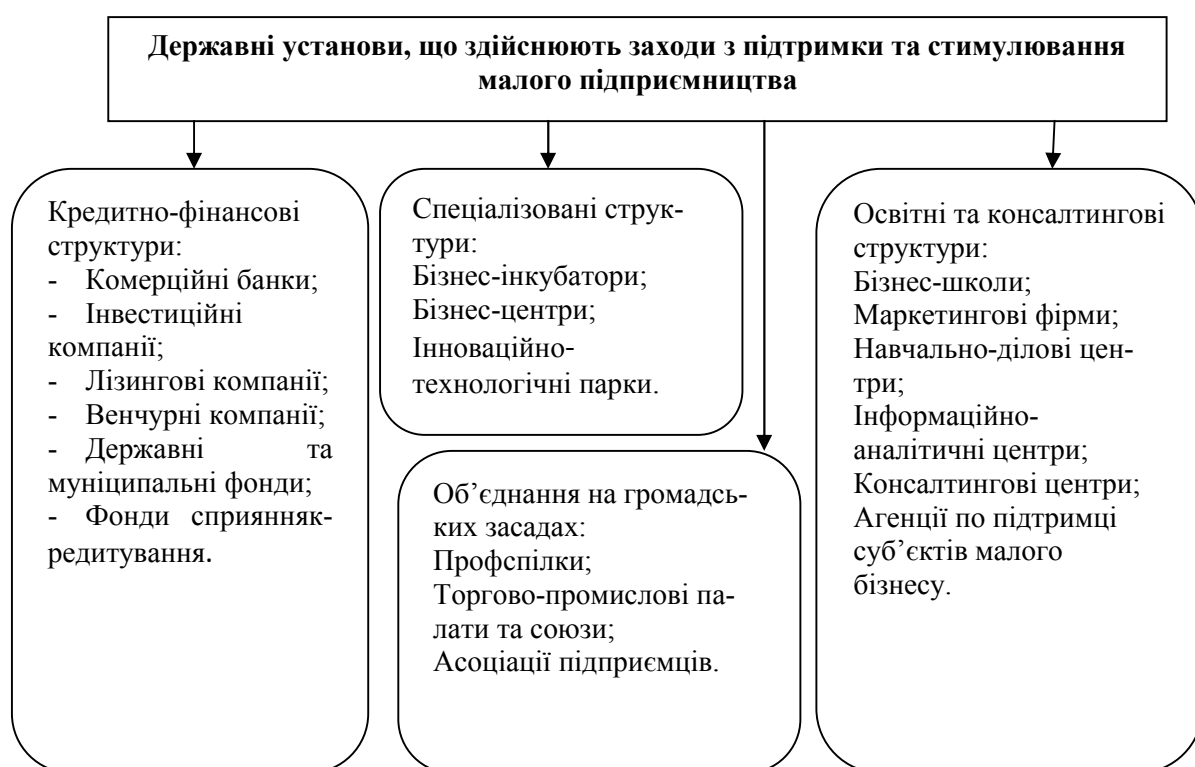

Рисунок 1 – Інфраструктура підтримки та розвитку малого підприємництва

До потенційних споживачів послуг, що надаватимуть об'єкти інфраструктури підтримки малого підприємництва відносяться: малі підприємства, безробітні, що мають намір організувати свій бізнес та фізичні особи підприємці.

На державному рівні в Україні реалізацією державної політики щодо розвитку та підтримки малого підприємництва займається Державна регуляторна служба України. На недержавному рівні таку ж функцію виконують бізнес-асоціації.

Консалтингові структури – це бізнес-центри та приватні організації, що надають клієнтам обґрунтовану інформацію з актуальних для нього питань. До інноваційних структур відносяться бізнес-інкубатори, науково-дослідні інститути та технопарки. Щодо фінансово-кредитних установ, то варто виділити комерційні банки, кредитні спілки, страхові компанії, інвестиційні фонди та лізингові компанії, які відіграють важливу роль при функціонуванні суб'єкта підприємництва.

Бізнес-інкубатор – це один з елементів інфраструктури розвитку та підтримки малого підприємництва. Основною відмінністю бізнес-інкубаторів є те, що їх діяльність завжди орієнтована на довгий термін. В Україні одним з пріоритетних завдань, що поставлені перед політикою соціально-економічного розвитку є збільшення кількості та розвиток вже існуючих суб'єктів малого підприємництва. Таку задачу можна здійснити шляхом розвитку бізнес-інкубаторів та ефективної взаємодії державних та місцевих органів влади, а також вітчизняних та іноземних інвесторів.

Узагальнено та в простій формі бізнес-інкубатор можна визначити як організацію, основною метою діяльності якої є надання підтримки суб'єктам малого підприємництва. Така підтримка виражається через пошук приміщень на пільгових умовах, пошук інвесторів, пошук вигідного для підприємця кредитування, підтримка та надання інформації щодо оподаткування, надання інформаційних послуг по отриманню ліценцій та іншого роду послуги. Отже, якщо визначити пріоритетну ціль створення та функціонування бізнес інкубаторів, то нею являється розвиток малого підприємництва в Україні. Окрім цього до інших вторинних цілей можна віднести: покращення добробуту населення, покращення соціального-економічного стану регіонів, залучення інвестицій в регіони, забезпечення стійкого розвитку регіонів, підтримка ініціативи громадян по здійсненню підприємницької діяльності. Що стосується об'єкта діяльності бізнес-інкубатора то ним є безпосередньо мале підприємництво на початковій стадії свого функціонування. Адже, початкова стадія є найважчою для підприємця. На такій стадії певна частина підприємців не виживає в сучасних ринкових умовах і закриває свою діяльність. Термін перебування суб'єкта підприємницької діяльності в бізнес-інкубаторі визначається в залежності від особливостей діяльності бізнес-інкубатора. Кожен бізнес-інкубатор при своєму створенні визначає конкретні пріоритетні цілі своєї діяльності та критерії, по яким будуть відбиратись фірми-клієнти. Профіль діяльності бізнес-інкубатора визначається відразу при створенні бізнес-інкубатора. Організаційно-правова форма бізнес-інкубатора залежить від засновників та джерел подальшого фінансування.

Ефективна діяльність бізнес-інкубатора дозволяє покращити соціально-економічний стан в окремих галузях, регіонах, муніципальних утвореннях та насамперед підвищити ефективність локальних економік. Бізнес-інкубатори здатні підвищити конкурентоспроможність вироблених товарів та послуг шляхом комерціалізації інновацій та розвитку малих фірм, що займаються інноваціями.

Функції, що виконують бізнес-інкубатори:

- надання суб'єктам підприємництва на пільгових умовах нерухомості в оренду;
- надання послуг із забезпечення функціонування різних видів зв'язку;
- надання поштово-секретарських послуг;
- надання консультаційних та юридичних послуг;
- проведення навчання та консультацій для підприємців;
- надання доступу до інформаційних баз даних та освітніх матеріалів;
- допомога підприємцям у просуванні та управлінні бізнес-проектів;
- забезпечення взаємодії між підприємцями.

В Україні діють бізнесові асоціації, які активно взаємодіють та співпрацюють з органами виконавчої влади на різних рівнях. В таких асоціаціях часто працюють спеціалісти на громадських засадах, що мають досить активну позицію у розвитку бізнесу. Основною метою діяльності таких бізнес асоціацій є створення комфортних умов для започаткування і розвитку елементів інфраструктури підтримки малого підприємництва та використання світового досвіду в даній галузі. В свою чергу центри підтримки підприємництва та бізнес-інкубатори у складі бізнес асоціацій можуть впливати на підготовку проектів законів, постанов та рішень, що стосуються підприємництва.

Що стосується історії бізнес-інкубаторів, то за офіційними даними перший бізнес-інкубатор був створений в 1959 році в США Batavia Industrial Center. Основною метою його створення було збільшення зайнятості населення в економічно-депресивному місті. Проте, початок активного створення бізнес-інкубаторів в США відзначається з 1980 року. В даний час по всьому світу нараховується більше ніж 4000 офіційно зареєстрованих бізнес-інкубаторів. Лідером по створенню та ефективному функціонуванню бізнес-інкубаторів є США, адже там нараховується за різними даними від 850 до 1100 офіційно зареєстрованих бізнес-інкубаторів. В західній Європі їх налічується близько 800 бізнес-інкубаторів. В Україні ж число бізнес-інкубаторів значно менше та становить близько 70, які нажаль являють собою переважно неприбуткові організації. Проте лише близько 15 з них можна назвати ефективно діючими та прибутковими. До прикладу таких бізнес-інкубаторів можна віднести «Львівська політехніка», «Білоцерківський бізнес-інкубатор», «Івано-франківський бізнес-інкубатор», «Харківські технології» та інші.

В Україні перші бізнес-інкубатори були створені наприкінці 90-х років XX ст., основною метою діяльності яких було навчання суб'єктів підприємницької діяльності основам маркетингу, бізнес-планування, менеджменту, стратегічного управління тощо. Першими були створені такі бізнес-інкубатори як «Харківські технології» та бізнес-інкубатор «Херсонської промислової палати». Хоча ідея створення бізнес-інкубаторів не була прийнята та не знайшла свого розвитку.

1 вересня 1997 року розпочинається діяльність бізнес-інкубаторів в рамках програми розвитку бізнес-інкубаторів, яка була впроваджена Інститутом дослідження світових технологій університету Лойола коледж (Балтіморі, штат Меріленд).

Підрозділ Розвитку підприємництва на чолі з Бобом Маргенталером розробляє Програму розвитку бізнес-інкубаторів в Україні та фінансується завдяки Угоді про Співробітництво з Агентством Міжнародного розвитку США.

В 1997-2001 роках за підтримки Агенства з міжнародного розвитку у рамках Програми розвитку бізнес-інкубаторів в Україні були створені такі бізнес-інкубатори: Центр розвитку малого бізнесу «Харківські технології» в Інституті монокристалів (м. Харків) НАН України та дочірнє підприємство МІМ Київ «Центр розвитку інновацій».

Програма Розвитку бізнес-інкубаторів створює можливості для розвитку малого бізнесу в Україні, впроваджуючи інкубатори, які забезпечуватимуть консалтингові послуги, доступ до офісного обладнання та навчання, допомогу в залученні кредитів та будівельні площі для розміщення. Дана програма може забезпечувати підприємців, що пройшли відбір по різним параметрам, таких як ефективність бізнесу, технічні можливості підприємства, ступінь використання інновацій, прибутковість бізнесу, ступінь залучення інвестицій та інші, усіма необхідними послугам, включаючи бізнес-навчання. Відібрані компанії по таким параметрам повинні підлягати фінансову та технічному аналізу, що дасть змогу визначити майбутній потенціал та конкурентоспроможність підприємства. Також по Програмі розвитку бізнес-інкубаторів передбачено проводити презентації, конференції, тренінги, семінари, на яких підприємці можуть представити свої підприємство, продукцію для інвесторів та отримати інформацію [3]. Основну функцію, що виконують бізнес-інкубатори в інноваційному середовищі – це підтримка та розвиток вже існуючих підприємств та надихання зацікавлених осіб на організацію власної справи.

Сприяння розвитку інфраструктури підтримки підприємництва, зокрема надання суб'єктам господарювання фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, науково-технологічної, консультативної, маркетингової, кадрової та освітньої підтримки є одним із основних питань, що потребує вирішення на державному рівні, яке включено до проекту Закону України «Про Загальнодержавну програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2014 – 2024 роки»[5].

Загальнодержавною програмою розвитку малого і середнього підприємництва передбачено формування умов для проведення суб'єктами малого підприємництва діяльності з використання наукоємних, енергозберігаючих та ресурсозберігаючих інноваційних технологій та новітніх ІТ-технологій. Основною метою вище зазначеної програми є активізація побудови інфраструктури підтримки малого підприємництва на загальнодержавному та регіональному рівнях.

Очікуваними наслідками реалізації проекту закону є: розвиток та підвищення конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва на вітчизняному і світовому ринку шляхом впровадження інноваційних технологій; поліпшення бізнес-клімату та створення позитивного іміджу для залучення інвестицій; створення робочих місць та зменшення рівня безробіття; активізація фінансово-кредитних та інвестиційних механізмів; насичення товарних ринків високоякісною конкурентоспроможною продукцією; розвиток інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва у регіонах [5].

Аналіз процесу бізнес-інкубування показав, що існують такі характерні проблеми бізнес-інкубування як теоретико-методологічні, фінансові, нормативно-правові, кадрові та функціональні (табл. 1).

Таблиця 1 – Основні проблеми бізнес-інкубування в Україні

Характер проблеми	Зміст проблеми
Теоретико-методологічна	Відсутність єдиного понятійно-категоріального апарату; Недосконалість існуючої організаційно-правової та методичної бази функціонування бізнес-інкубаторів в нових умовах;
Нормативно-правова	Правова невизначеність статусу бізнес-інкубатора; Невирішеність питання постатусу, функціям, правам та обов'язкам керуючої компанії і взаємовідносин з власником;
Фінансова	Необхідність фінансової підтримки держави для створення бізнес-інкубатора; Нерозвиненість довгострокового кредитування малого та середнього бізнесу; Не вигідні умови кредитування для суб'єктів малого та середнього бізнесу в сучасних економічних умовах України;
Функціональна	Відсутність чіткого механізму оновлення обладнання бізнес-інкубатора; Відсутність інфраструктурних механізмів підтримки підприємства, яке вже вийшло із бізнес-інкубатору;
Кадрова	Відсутність системи підготовки висококваліфікованих кадрів для роботи в бізнес-інкубаторі (адміністрація, консультанти, експерти); Кадрове забезпечення інкубованих малих підприємств і навчання підприємців; Підвищення кваліфікації державних службовців і співробітників організацій, що підтримують підприємництво.

В законодавстві України не має чіткого визначення поняття «бізнес-інкубатор». Так в Господарському кодексі України, враховуючи всі зміни та доповнення, взагалі не згадаються такої організації або навіть поняття «бізнес-інкубатор». Також на сьогоднішній день не прийнятий Закон України «Про Загальнодержавну програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2014 – 2024 роки», де можна було б прописати

роль бізнес-інкубаторів в розвитку малого та середнього бізнесу. Також розробка Типового положення про бізнес-інкубатор була б конкретним практичним кроком зі створення сприятливих умов для розвитку мережі бізнес-інкубаторів в Україні. Вдосконалення законодавчої бази щодо регулювання діяльності малого та середнього бізнесу це одна з умов успішного його розвитку.

Теоретико-методологічні проблеми бізнес-інкубування істотно заважають вирішенню організаційно-правових питань діяльності бізнес-інкубатора. Формування та розвиток бізнес-інкубаторів в Україні на даному етапі можливе лише за фінансової підтримки держави. При розподілі коштів бюджету на розвиток і підтримку бізнесу потрібно враховувати не тільки прямі доходи від бізнес-інкубатору, але й інші кошти, що надходять від отриманих податків. Начальними є питання пріоритетних напрямів діяльності бізнес-інкубаторів та параметри відбору підприємств, що входять до бізнес-інкубатору. Хоча головним параметром при прийнятті підприємств є рівень інноваційності підприємства.

Потрібно враховувати потребу у високо кваліфікаційних кадрах, які зможуть виконувати покладені на них функції щодо надання допомоги підприємцям малого та середнього бізнесу. Завдання підбору висококваліфікаційних кадрів ускладнюється низькою заробітною платою державних службовців в порівнянні з комерційними структурами. Крім того потрібно вирішити питання з підбору кадрів по навчанню підприємців в бізнес-інкубаторі [4]. Також проблемою є подальша доля підприємства після його виходу їх з бізнес-інкубатора. Більшість зарубіжних інкубаторів функціонують у складі технопарків, промислових зон. В Україні число технопарків, що мають у складі бізнес-інкубатори, порівняно невелике. Необхідно створювати і розвивати спеціальні виробничо-технологічні зони на базі діючих підприємств.

Висновки. Підводячи підсумок, можна відмітити, що інкубація бізнесу в Україні знаходить в даний час тільки на стадії свого зародження. Держава в не достатній мірі приділяє увагу бізнес-інкубаторам як структурному центру підтримки малого та середнього бізнесу. Хоча бізнес-інкубатори сприяють поліпшенню соціально-економічних умов, підвищенню добробуту населення, розвитку національної економіки, зменшенню безробіття, підвищенню прозорості ринку, зменшенню диспропорцій розвитку регіонів та інше.

Література

1. Васильєва Л. М. Бізнес-інкубатори як частина інфраструктури підтримки малого підприємництва / Л. М. Васильєва // Держава та регіони. – 2010. – № 1. – С. 50-54. (Сер.: Економіка та підприємництво).
2. Закон України про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні від 21 грудня 2000 року № 2157-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>.
3. Купченко І. М. Державне сприяння розвитку інфраструктури підтримки малого підприємництва в Україні / І. М. Купченко // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 4. – С. 89-96.
4. Немченко А. Б. Бізнес-інкубатори в сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури / А. Б. Немченко, Т. Б. Немченко // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – № 17. – С. 36-42.
5. Проект Закону про Загальнодержавну програму розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки від 21 січня 2014 р. № 4003. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49543.
6. Самотоєнкова О. В. Розвиток інфраструктури малого та середнього бізнесу в Україні / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. пр. – Одеса : ОДЕУ, 2009. – Вип. 37. – С. 166-170.

ЗМІСТ

Національна, регіональна та галузева економіка

<i>Михальченко Г.Г.</i> Фрагментарний огляд світового досвіду реформування пенсійної системи: можливості та обмеження впровадження в Україні	3
<i>Андрушків Б., Паляниця В., Погайдак О.</i> Економічна стратегія підвищення ефективності господарювання в умовах нестабільного суспільства та гібридної війни	9
<i>Кузьміна О.В.</i> Модель оптимізації та оцінка ефективності управління логістичними інформаційними потоками добувного підприємства.....	16
<i>Остропольська Є.В.</i> Організаційні умови забезпечення процесу саморозвитку підприємств малого бізнесу.....	28
<i>Стрельников Р.М.</i> Еволюція інституційних стимулів інвестиційних проектів в часі	32
<i>Прокопенко Р.В., Садова М.Є.</i> Огляд перспектив економічного співробітництва України в умовах воєнного конфлікту з РФ.....	37
<i>Хаджинова О.В.</i> Механізм управління взаємодією промислових підприємств з контрагентами в підприємницькій мережі	44
<i>Матвієнко О.Д.</i> Особливості інтелектуалізації та ключові інтереси розвитку соціального управління регіонами	50

Економіка, організація та управління підприємствами

<i>Грозний І.С.</i> Забезпечення контролю якості розвитку промислових підприємств.....	55
<i>Черняєва О.В.</i> Пріоритети змін у становленні інноваційної економіки України	59
<i>Атаєва О.А.</i> Трудова складова і її роль у формуванні структури виробничого потенціалу	64
<i>Руссиян О.А., Хаджинова О.В.</i> Теоретичні підходи до управління взаємодією підприємств з контрагентами	69
<i>Тищук Т.А., Покришка Д.С.</i> Трансформація складників економічного зростання в Україні	74
<i>Турлакова С.С.</i> Технологія побудови моделей механізму рефлексивного управління стадною поведінкою на підприємствах	81

Фінанси

<i>Мінц О.Ю.</i> Інтелектуальні методи аналізу надійності учасників ринку фінансових послуг	85
<i>Остропольська Є.В.</i> Макроекономічний аналіз, оцінка та проблеми формування і реалізації процентної політики банків України в сучасних умовах	90
<i>Рудаков О.М.</i> Механізм заохочення учасників промислово-фінансових груп до інноваційної діяльності	99
<i>Пілецька С.Т., Щербань Р.Є., Новікова Н.І.</i> Методичне забезпечення аналізу надання та використання коштів на ведення еколого-економічної діяльності авіатранспортними підприємствами	105
<i>Волкогон С.О.</i> Реформування системи оподаткування малого бізнесу регіону.....	108
<i>Акімова О.В., Пилипенко О.Е.</i> Порівняльний аналіз принципів і пріоритетів внутрішнього аудиту в зарубіжних країнах	114

Моделювання та інформаційні технології в економіці

Коверга С.В., Степанець Д.С. Понятійний апарат діагностичних досліджень дисбалансу розвитку вертикально-інтегрованих промислових підприємств	120
Кухтик Т.В., Леонова Л.М. Концептуальна структура для інтелектуальних навчальних систем, що розміщуються в інтернет	125
Шевченко Н.Ю., Цапенко Ю.В. Оцінка вартості об'єктів інтелектуальної власності у сфері інформаційних технологій	128
Турлакова С.С., Нечволода Л.В., Логвиненко Б.І. Математичне моделювання модуля класифікації та ранжування успішності студентів для інтерактивної системи управлінням електронним деканатом.....	132
Румянцев А.О. Методи оптимізації інформаційних технологій	137

Економічна освіта

Захарова О.В., Аль Мутлак Елаян. Міжнародне співробітництво у сфері вищої освіти як чинник соціально-економічного розвитку країни	143
Кошелева Н.Г., Панькова А.С. Професійно орієнтовані педагогічні технології підготовки майбутніх економістів у коледжах: проектувальний аспект	148
Тишакова Л.Т. Використання автентичного тексту у процесі навчання іноземної мови.	152
Владимир О.М., Малюта Л.Я. Історичні передумови та сучасна економіко-політична необхідність поглиблення україно-турецького співробітництва	156
Рудаков О.М. Оцінка гнучкості підприємств як напряму забезпечення конкурентоспроможності	162
Хорошайло О.С. Формування духовно-моральних цінностей у студентів – майбутніх фахівців з фізичної реабілітації.....	166
Кайдун В.Д. До проблеми перекладу авторської метафори у художньому тексті	170

Трибуна молодого вченого

Головач О.А. Концепція управління машинобудівними підприємствами в умовах євроінтеграції.....	174
Шкурат М.Є. Генезис теоретичних поглядів і визначення сутності поняття «управління персоналом».....	179
Ісікова Н.П. Окремі аспекти організації системи збуту машинобудівної продукції промислового призначення при моделюванні процесів формування та розвитку дилерських мереж.....	183
Холоменюк І.М. Регіональні бізнес-інкубатори як інструмент підтримки малого підприємництва України.....	189
Сушко С.О. Наратив «англійськості» у романному доробку Пітера Акройда: «англійська традиція» і візіонерство у романі « <i>EnglishMusic</i> ».....	196
АНОТАЦІЇ	203
До відома авторів	228

СОДЕРЖАНИЕ

Национальная, региональная и отраслевая экономика

<i>Михальченко А.Г.</i> Фрагментарный обзор мирового опыта реформирования пенсионной системы: возможности и ограничения внедрения в Украине	3
<i>Андрушків Б., Полянська В., Погайдак А.</i> Экономическая стратегия повышения эффективности хозяйствования в условиях нестабильного общества и гибридной войны.....	9
<i>Кузьмина О.В.</i> Модель оптимизации и оценка эффективности управления логистическими информационными потоками добывающего предприятия.....	16
<i>Остропольская Е.В.</i> Организационные условия обеспечения процесса саморазвития предприятий малого бизнеса.....	28
<i>Стрельников Р.Н.</i> Эволюция институциональных стимулов инвестиционных проектов во времени	32
<i>Прокопенко Р.В., Садова М.Е.</i> Обзор перспектив экономического сотрудничества Украины в условиях военного конфликта с РФ.....	37
<i>Хаджинова Е.В.</i> Механизм управления взаимодействием промышленных предприятий с контрагентами в предпринимательской сети	44
<i>Матвиенко Е.Д.</i> Особенности интеллектуализации и ключевые интересы развития социального управления регионами.....	50

Экономика и управление предприятиями

<i>Грозный И.С.</i> Обеспечение контроля качества развития промышленных предприятий....	55
<i>Черняева Е.В.</i> Приоритеты изменений в становлении инновационной экономики Украины	59
<i>Атаева Е.А.</i> Трудовая составляющая и её роль в формировании структуры производственного потенциала	64
<i>Руссиян Е.А., Хаджинова Е.В.</i> Теоретические подходы к управлению взаимодействием предприятий с контрагентами	69
<i>Тыщук Т.А., Покрышка Д.С.</i> Трансформация составляющих экономического роста в Украине	74
<i>Турлакова С.С.</i> Технология построения моделей механизма рефлексивного управления стадным поведением на предприятиях	81

Финансы

<i>Миц А.Ю.</i> Интеллектуальные методы анализа надежности участников рынков финансовых услуг	85
<i>Остропольская Е.В.</i> Макроэкономический анализ, оценка и проблемы формирования и реализации процентной политики банков Украины в современных условиях	90
<i>Рудаков А.Н.</i> Механизм стимулирования участников промышленно-финансовых групп к инновационной деятельности	99
<i>Пилецкая С.Т., Щербань Р.Е., Новикова Н.И.</i> Методическое обеспечение анализа предоставления и использования средств на ведение эколого-экономической деятельности авиатранспортными предприятиями	105
<i>Волкогон С.А.</i> Реформирование системы налогообложения малого бизнеса региона...	108
<i>Акимов Е.В., Пилипенко Е.Э.</i> Сравнительный анализ принципов и приоритетов внутреннего аудита в зарубежных странах	114

Моделирование и информационные технологии в экономике

Коверга С.В., Степанец Д.С. Понятийный аппарат диагностических исследований дисбаланса развития вертикально-интегрированных промышленных предприятий.....	120
Кухтик Т.В., Леонова Л.Н. Концептуальная структура для интеллектуальных обучающих систем, размещаемых в интернет	125
Шевченко Н.Ю., Цапенко Ю.В. Оценка стоимости объектов интеллектуальной собственности в сфере информационных технологий	128
Турлакова С.С., Нечволода Л.В., Логвиненко Б.И. Математическое моделирование модуля классификации и ранжирования успеваемости студентов для интерактивной системы управлением электронным деканатом	132
Румянцев А.А. Методы оптимизации информационных технологий	137

Экономическое образование

Захарова О.В., Аль Мутлак Элаян Международное сотрудничество в сфере высшего образования, как фактор социально-экономического развития страны.....	143
Кошелева Н.Г., Панькова А.С. Профессионально ориентированные педагогические технологии подготовки будущих экономистов в колледжах: проектировочный аспект	148
Тишакова Л.Т. Использование аутентичного текста в процессе обучения иностранному языку	152
Владимир О.М., Малюта Л.Я. Исторические предпосылки и современная экономика-политическая необходимость углубления украино-турецкого сотрудничества.....	156
Рудаков А.Н. Оценка гибкости предприятий как фактора обеспечения конкурентоспособности.....	162
Хорошайло Е.С. Формирование духовно-моральных ценностей у студентов – будущих специалистов по физической реабилитации.....	166
Кайдун В.Д. К проблеме перевода авторской метафоры в художественном тексте.....	170

Трибуна молодого ученого

Головач А.А. Концепция управления машиностроительными предприятиями в условиях евроинтеграции	174
Шкурят М.Е. Генезис теоретических взглядов и определение сущности понятия «управление персоналом»	179
Исикова Н.П. Отдельные аспекты организации системы сбыта машиностроительной продукции промышленного назначения при моделировании процессов формирования и развития дилерских сетей.....	183
Холоменюк И.М. Региональные бизнес-инкубаторы как инструмент поддержки малого предпринимательства Украины.....	189
Сушко С.А. Нарратив «английскости» в романном наследии Питера Акройда: «английская традиция» и визионерство в романе « <i>EnglishMusic</i> »	196
АННОТАЦИИ	203
К сведению авторов	228

TABLE OF CONTENTS

National, regional and of a particular branch economy

Mikhalchenko G. Fragmentary review of world experience of pension reform: opportunities and limitation of implementation in Ukrain.....	3
Andrushkiw B. Palyanytsya V., Pohaydak A. Economic strategy of management efficiency in an unstable society, and hybrid warIn the article the role of economic strategy in the efficiency of management in an unstable society, and hybrid war	9
Kuz'minova O. Model optimization and evaluation of efficiency of logistics information flow mining company.....	16
Ostropolska Y. The concept of bank's formation and implementation of interest rate policy	28
Strielnikov R. Evolution institutional stimulus of investment projects in time	32
Prokopenko R., Sadova M. Review of the prospects for economic cooperation between Ukraine in the conditions of the military conflict with Russia	37
Khadzhynova O. Mechanism of interaction of industrial enterprises counterparty business network.....	44
Matvienko E. Features intellectualization and key interests of social management regions...	50

Economy and management enterprises

Grozny I. Ensuring quality control of industrial plants	55
Chernyayeva E. Priorities of changes are in becoming of innovative economy of Ukraine	59
Ataeva O. Labour component and its role in shaping the structure of productive capacity	64
Russiyana E., Hadginova O. Teoretical approaches to management of enterprises interaction with contractors.....	69
Tyshchuk T., Pokryshka D. The transformation of components of economic growth in Ukraine	74
Turlakova S. The technology of construction the mechanism of reflexive management of herd behavior at enterprise	81

Finances

Mints O. Methods of intellectual reliability analysis of financial services markets participants	85
Ostropolska Y. The concept of bank's formation and implementation of interest rate policy.	90
Rudakov O. Mechanism of motivation of the industrial-financial groups for innovative activity	99
Piletska S., Shcherban R., Novikova N.I. Methodical maintenance of the analysis and the use of funds for ecological and economic activities of air transport enterprises	105
Volkogon S. Reformation of the system of taxation of small business of region.....	108
Akimova O. Pilipenko E. The comparative analysis of the foundations and priorities of internal audit in multiple countries	114

A design and technologies of informations is in an economy

Koverha S., Stepanets D. Conceptual apparatus diagnostic research development imbalances of vertically integrated industrial enterprises	120
Kukhtyk T., Leonova L. A conceptual structure for intelligent training systems hosted on the internet	125
Shevchenko N., Tsapenko Y. Estimation of cost of objects of the intellectual property in the sphere of information technologies	128
Turlakova S., Nechvoloda L., Logvinenko B. Mathematical modeling module classification and ranking of student performance management system for interactive electronic dean's office	132
Rumyantsev A. Optimization methods of information technology	137

Economic education

Zakharova O., Al Mutlak Eloyan. International cooperation in higher education, as a factor of socio-economic development	143
Kosheleva N., Pankova A. Professionally oriented pedagogical technologies for preparation of future economists in college: projecting dimension	148
Tyshakova L. Using authentic texts in the process of teaching a foreign language	152
Vladimir O., Maluta L. Historical background and contemporary economic and political necessity of deepening Ukrainian-Turkish cooperation	156
Rudakov O. Evaluation of enterprise flexibility as a factor of competitiveness	162
Khoroshailo H. Formation of moral values of students – future specialists in physical rehabilitation	166
Kaydun V. To a problem on translation of the authorial metaphor in a fiction text	170

Tribune of young scientist

Golovach A. Conception of management machine-building enterprises in the conditions of eurointegration	174
Shkurat M. Theoretic overview and definition of term «personnel management»	179
Isikova N. Some aspects of the organization distribution system machine-building products industrial purpose in modeling of the formation and development of dealer networks	183
Holomenyuk I. Regional business incubatory as instrument of support small enterprise in Ukraine	189
Sushko S. The «Englishness» Narrative in Peter Acroyd's novels: «English tradition» and vision in « <i>English Music</i> »	196
ANNOTATION	203
For authors to consider	228

Редакційна колегія:

А. Я. Берсуцький, д-р екон. наук, проф. (головний редактор),
В. К. Мамутов, акад. НАН України, О. І. Амоша, акад. НАН України,
Ф. Ю. Поклонський, д-р екон. наук, проф., І. П. Булєєв, д-р екон. наук, проф.,
Н. Ю. Брюховецька, д-р екон. наук, проф., Т. С. Клебанова, д-р екон. наук, проф.,
І. Г. Ширнін, д-р тех. наук, проф., О. А. Ігнатова, канд. екон. наук, доц. (заступник
головного редактора)

Відповідальний редактор: *О. А. Ігнатова*
Технічний редактор: *Л. М. Скірневська*
Комп'ютерна верстка: *Л. М. Скірневська*

Підписано до друку 15.12.2015. Формат 60х84 1/8
Папір ксероксний. Ум. друк. арк. 28,25. Обл.-вид. арк. 20,93
Тираж 300 прим. Зам. № 1801

Оригінал-макет підготовлено в редакційно-видавничій лабораторії
Донецького університету економіки та права
84500, м. Артемівськ, вул. Некрасова, 1
Тел./факс (062) 311-13-01
E-mail: ril@ukrpost.ua